

**77 НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА**

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ  
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**НАЦІОНАЛЬНА НАУКОВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА БІБЛІОТЕКА  
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ**

# **ВІСНИК АГРАРНОЇ ІСТОРІЇ**

**НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ**

**Випуск 15**

**НБ НПУ імені М.П. Драгоманова**



**200024360**

---

**Київ - 2016**

# ВІСНИК АГРАРНОЇ ІСТОРІЇ

15'2016

## Науковий журнал

Редакційна колегія:	Editirial board:
С.О. Білан (заст. гол. редактора)	S.O. Bilan (deputy editor-in-chief)
В.А. Вергунов (заст. гол. редактора)	V.A. Vergunov (deputy editor-in-chief)
С.В. Віднянський	S.V. Bydnjanskij
М.Ю. Виговський	M.Yu. Vygovskij
Вас. М. Даниленко	Bas. M. Danylenko
О.Ю. Єліна	O.Yu. Yelina
І.В. Жалоба	I.B. Zhaloba
С.М. Живора (відповід. секретар)	S.M. Zhyvora (executive secretary)
М.А. Журба (головний редактор)	M.A. Zhurba (editor-in-chief)
І. Ілчев	I. Ilchev
О.С. Каденюк	A.S. Kadenjuk
Д.В. Карев	D.V. Karev
В.Ф. Колесник	V.F. Kolesnyk
С.В. Корноненко	S.V. Kornovenko
Г.Г. Кривчик	G.G. Kryvchuk
В.І. Кучер	V.I. Kucher
К.І. Левчук	K.I. Levchuk
В.І. Марочко	V.I. Marochko
Н. Мгалоблішвілі	N. Mhaloblishvili
В.П. Михайлюк	V.P. Myhajluk
А.Г. Морозов	A.G. Morozov
О.Ф. Нікілев	A.F. Nikilev
С.С. Падалка (заст. гол. редактора)	S.S. Padalka (deputy editor-in-chief)
<u>П.П. Панченко</u> (заст. гол. редактора)	<u>P.P. Panchenko</u> (deputy editor-in-chief)
О.П. Реєнт	A.P. Rejent
І.В. Рибак	I.V. Rybak
І.М. Романюк	I.M. Romanuk
С.М. Свистович	S.M. Svistovich
О.О. Сушко	A.A. Sushko
О.Є. Тарабрін	O.E. Tarabrin
С.М. Тимченко	S.M. Tymchenko
Ф.Г. Турченко	F.G. Turchenko
А.М. Черній	A.M. Chernij
В.В. Шелепов	V.V. Sheleпов

ISSN 2307-3179

### Засновники:

- Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова
- Національний університет біоресурсів і природокористування України
- Національна наукова сільськогосподарська бібліотека НААН України

*Свідоцтво про державну реєстрацію  
КВ № 19525 - 9325 Р від 13.11.2012 р.*

*Наказом МОН України № 1528 від  
29.12.2014 р. видання включено до Переліку  
наукових фахових видань України*

### Макетування та верстка:

*С. Живора*

### Комп'ютерний набір:

*О. Кропивко, Л. Лановюк*

### Оформлення обкладинки

*А. Мельник*

### Адреса редколегії:

03037, м. Київ,  
вул. Освіти, 6, кім. 24.  
тел./факс (044) 520-12-05; 527-81-16;  
e-mail: visnykai@gmail.com,  
kafedra\_slovjan@ukr.net;  
zhyvora@bigmir.net

### Друкується за рішенням:

Вченої ради Інституту історичної освіти НПУ ім. М.П. Драгоманова (протокол № 11 від 18.06.2016);

Вченої ради ННСГБ НААН України (протокол № 6 від 29.06.2016)

Підп. до друку 30.06.2016

Формат 70 x 108 1/16.

Папір офсет. Друк. різногр.

Ум. друк. арк. 26,2 Обл.-вид. арк. 27,0  
Наклад 150 прим.

*Автори опублікованих матеріалів  
несуть повну відповідальність за підбір,  
точність наведених фактів, цитат,  
економіко-статистичних даних, імен та  
інших відомостей.*

## З М І С Т

### ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

<b>Баран В.Д.</b>	Методологічні підходи до вивчення слов'янського етногенезу .....	9
<b>Ніколайчук Д.О.</b>	Київський цивільний губернатор П. Гессе та Т. Шевченко: до історії взаємин .....	17
<b>Журба М.А.</b>	Михайло Драгоманов та його історичні студії: історіографічний дискурс .....	28
<b>Романюк І.М.</b>	Роль села Сестринівки в становленні особистості Михайла Грушевського .....	33
<b>Падалка С.С.</b>	Соціально-економічні і етноментальні передумови зловживань хабарництвом в українській суспільній традиції другої пол. ХІХ – поч. ХХ ст. ....	41
<b>Доценко В.О.</b>	Правове регулювання життя єврейського етносу підросійської України другої половини ХІХ – початку ХХ ст. ...	49
<b>Гусєв В.І.</b>	1905 рік: Бунд в революційному русі в Україні .....	56
<b>Титівєць О.О.</b>	Модерна історіографія громадської ініціативи на українських землях у 1914-1920 рр. ....	68
<b>Нестеренко В.А.</b>	Життєвий та науковий шлях Михайла Федоровича Карачківського – історика з Поділля .....	73
<b>Козир В.В.</b>	Історичні передумови створення товариства «Геть неписьменність» (1919 – 1923 рр.) .....	77
<b>Проценко В.В.</b>	Діяльність секції наукових робітників у складі спілки працівників освіти УСРР у 1920-х рр. ....	85
<b>Свистович С.М.</b>	Громадські об'єднання України у правовому полі держави «диктатури пролетаріату» в 20-ті рр. ХХ ст. ....	91
<b>Сидорович О.С.</b>	Заготівельна діяльність споживчої кооперації УРСР у 1960-80-ті рр. як складова аграрної політики держави .....	96
<b>Рибак І.В., Скворцова І.А.</b>	Подільське село на завершальному етапі радянської доби: стан, проблеми та труднощі розвитку (1961 – 1991 рр.) .....	103
<b>Каденюк О.С.</b>	Зміни в соціальній структурі українського села в кінці ХХ – на початку ХХІ століть (формування фермерських господарств) .....	114
<b>Живора С.М.</b>	Модель української державності в поглядах І. Франка та М. Грушевського в контексті сучасної конституційної кризи .....	120

### ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ

<b>Пилипчук Я.В.</b>	Міжнародні зв'язки Хайдака (Кайтага) і Зіріхгерана .....	131
<b>Вітенко З.Р.</b>	Взаємини профспілок Великої Британії та трудящих України у 1924 – 1927 рр. ....	141
<b>Римар І.В.</b>	Уряд народного фронту: місце та значення ІІІ Інтернаціоналу у політиці ФКП (1934-1939) .....	144
<b>Невгод А.О.</b>	Американська пропаганда на території В'єтнаму у 60-70-х роках ХХ ст. ....	154

<b>Гергель Ю.В.</b>	Держави Леванту (Сирія, Ліван, Йорданія): регіональна вага та місце у близькосхідній політиці України (1990-ті – перша половина 2011 р.) .....	159
<b>Кух С.П.</b>	Відносини Білорусі з Україною та Росією у світлі військової агресії на Донбасі (2014 – 2016 рр.) .....	170

### ІСТОРІЯ НАУКИ І ТЕХНІКИ

<b>Коваленко Н.П.</b>	Еволюція класифікації сівозмін у системах землеробства України (друга половина XVIII – початок XX століть) .....	179
<b>Зіборова І.В.</b>	П. А. Кочубей і Згурівська навчально-дослідна ферма Прилуцького повіту Полтавської губернії .....	189
<b>Іванченко Л.А.</b>	Роль губернських агрономів у становленні наукових підходів ведення сільського господарства: перші роки перебування в Полтавській губернії П. М. Дубровського (1857–1916) .....	196
<b>Сиченко І.А.</b>	Науково-організаційна діяльність В. Г. Бажаєва з питань суспільної агрономії .....	206
<b>Рибченко Д.В.</b>	Американська сільськогосподарська агенатура – міжнародний репрезентаційний орган Харківського товариства сільського господарства та сільськогосподарської промисловості .....	211
<b>Підгайна Т.М.</b>	Науково-організаційна діяльність Центрального українського сільськогосподарського кооперативного союзу (Централу) .....	216
<b>Щиголь Г.С.</b>	Проблеми наукового забезпечення розвитку землеустрою в діяльності Сільськогосподарського Наукового Комітету України (1918-1927 рр.) .....	222
<b>Мандибура І.П.</b>	Харківський університет в житті професора О. С. Федоровського (1885 – 1939 рр.) .....	227
<b>Давиденко М.М., Ковальська К.В.</b>	Є. М. Лавренко і Д. Г. Віленський: в координатах організації геоботанічних досліджень в Україні (20-30-ті рр. XX ст.) .....	233
<b>Ваврисевич О.М.</b>	Творчий шлях вченого-аграрія, економіста Лева Михайловича Клецького (1903 – 1989) .....	241
<b>Апостол М.В.</b>	Становлення наукових основ спеціалізованого м'ясного скотарства в УРСР .....	245
<b>Дашевський І.О.</b>	Розвиток досліджень з молекулярних маркерів рослин в Україні .....	251
<b>Бойко І.І.</b>	Сільський розвиток: теоретико-концептуальні засади .....	258
<b>Відомості про авторів</b> .....		264